

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Wifold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chęłmiński
Za wszelkie inne działy odpowiada Edmund Rakowski, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 239

Poznań, sobota dnia 23 maja 1936

Rok 31

Dokoła konfliktu angielsko-włoskiego

Rozważania nad tem, jakby można wybrnąć z kłopotliwej sytuacji

Londyn. (PAT.) Wobec pogłosek o przygotowaniu rzekomo pewnym zbliżeniu włosko-brytyjskim, na specjalną uwagę zasługuje głos korespondenta dyplomatycznego „Manchester Guardian”, niewątpliwie inspirowanego przez Foreign Office.

Korespondent stwierdza, że po raz pierwszy od porażki Abisynji zaznacza się w Londynie skłonność do rozważania przyszłości oraz do porzucenia dotychczasowej bierności. Teza, że Liga w danym wypadku zawiodła, jest w Londynie utrzymywana, natomiast odrzucone jest twierdzenie o bankructwie Ligi Narodów jako takiej.

Co do sankcyj, przyznaje się również, że zawiodły one, ale zaczyna przeważać pogląd, że należy wyciągnąć wnioski z dotychczasowych doświadczeń. Nie porzucając więc sankcyj w zasadzie, należałoby je zastosować w odmienny sposób, gdyby znów okazały się konieczne.

Zdaniem korespondenta, w Londynie panuje pogląd, iż zaniechanie sankcyj jest tylko kwestią czasu. Ale ani rząd brytyjski, ani też francuski nie pragną ściągnięcia na siebie zarzutów, jakie postawionoby im w razie wysunięcia przez któryś z tych rządów propozycji zaniechania sankcyj. Wobec tego należałoby się zastanowić — podkreśla dziennik — czy możnaby znaleźć inicjatora wniosku o zniesienie sankcyj.

Według „Manchester Guardian” istnieją powody do przypuszczeń, że tego rodzaju poszukiwanie da pomyślne wyniki. W żadnym jednak wypadku rozpadnięcie się frontu sankcyjnego nie jest pożądane. Za rzecz bardziej wskazaną uważane jest, by sankcje te przez pewien czas były kontynuowane. W Londynie panuje przekonanie, że front sankcyjny winien być utrzymany nawet po zniesieniu sankcyj, stosując wobec Włoch wspólną politykę finansową i gospodarczą. Tego rodzaju postępowanie byłoby zgodne z art. 16 punktem 3 paktu Ligi. Gdy zaniechane będą sankcje przeciw Włochom, na platformie kontynuowania frontu sankcyjnego przeciwstawić się będzie można nowym niebezpieczeństwom, zagrażającym pokojowi europejskiemu.

W Londynie uważają, że próba jednolitości akcji przeciw Włochom była jedną z najsłabszych stron zastosowania sankcyj. Według panujących tutaj poglądów, akcja zbiorowa musi być zdolna do przystosowania się do sytuacji tak, by w razie agresji mocarstwa zainteresowane lub też zagrożone podjęły najbardziej stanowcze kroki. Nie może być mowy o neutralności mocarstwa ligowego, ale niektóre mocarstwa mogą zastosować sankcje militarne na lądzie lub morzu, zaś inne mocarstwa podjąć sankcje gospodarcze lub finansowe. Tego rodzaju system winien być poparty przez pakt wzajemnej pomocy, których założenia mogłyby mieć na celu uprzedzenie ewentualnego niebezpieczeństwa.

Zdaniem korespondenta, plany paktów wzajemnej pomocy na Morzu Śród-

ziemnym są obecnie również dyskutowane, ale pod tym względem należy czekać na zniesienie sankcyj. Mniejsze mocarstwa śródziemnomorskie są zaniepokojone perspektywą, że mogą znaleźć się na łasce lub niełasce Włoch. W Londynie panuje przekonanie, że śródziemnomorski pakt wzajemnej pomocy może być negocjowany jedynie na zasadzie stanu rzeczy, jaki istniał przed wojną włosko-abisynską, gdy stosunek sił morskich między W. Brytanią, Francją i Włochami na Morzu Śródziemnym był ustabilizowany.

„Manchester Guardian” podkreśla, że Londyn bynajmniej nie pragnie utrzymać chwilowego stosunku sił morskich, jaki został ustalony przez flotę brytyjską wobec specjalnej groźby wybuchu konfliktu na Morzu Śródziemnym w związku z zagrożeniem przez Włochy tamtejszych interesów brytyjskich. W Londynie wychodzą z założe-

nia, że przyjęcie przez Włochy zasady oparcia paktu śródziemnomorskiego na dawniejszym stosunku sił wskazywałoby, iż Włochy nie dążą do hegemonii na Morzu Śródziemnym.

Również rzymski korespondent „Timesa” potwierdza możliwości złagodzenia konfliktu brytyjsko-włoskiego, wyrażając pogląd, iż od samego początku konfliktu abisynskiego Mussolini stał na stanowisku, że należy go uważać za sprawę czysto kolonialną, pozbawioną konsekwencji w Europie. Nie ulega wątpliwości — stwierdza „Times” — że oświadczenie Mussoliniego wobec jednego z korespondentów pism angielskich, złożone na początku maja, skierowane było do całego narodu brytyjskiego. Z tego też względu nie byłoby dziwnym, gdyby Mussolini wład za tem oświadczeniem podjął obecnie bardziej oficjalne rozmowy.

W dzisiejszem wydaniu głównem:

Adolfa Nowaczyńskiego: „Jan z Hollywood i Mateusz z Szamotuł”, oraz Magdaleny Samozwaniec: „Co się nosi” — w literaturze współczesnej

Operacje wojenne w Abisynji ukończone

Nieprawdziwe pogłoski o wystąpieniu wojsk angielskich

Rzym. (PAT.) Agencja Stefani donosi z Adis Abeby, że operacje wojenne w Abisynji można uważać już za zakończone. Zajmowanie kraju odbywa się według zgóry przewidzianego planu. Oddziały trzeciego korpusu armji zajęły strefę Dessie, czwarty korpus przeprowadza operacje w okolicach Gondaru, podczas gdy drugi korpus pozostał na swych pozycjach, organizując zajętą strefę. Dywizja czarnych koszul „28 października” pozostaje w obszarze Tembien. W okolicach Gondaru, jeziora Tana i granicy sudańskiej panuje zupełny spokój. Działalność wojskowa polega w tej chwili jedynie na popieraniu akcji przeprowadzania okupacji i tępienia bandytyzmu.

Ras Imru błąka się po terenach dotychczas jeszcze niezdobitych. Wiadomości o jego działalności wojskowej należy przyjąć z zastrzeżeniami.

Paryż. (PAT.) Reuter donosi z Adis Abeby: Zastępca szefa sztabu marszałka Badoglio gen. Cona zaprzeczył wczoraj wiadomościom, jakoby wojska brytyjskie z Sudanu przybyły do prowincji Dzimma z pomocą Abisynczykom. Postaliśmy na zwiady samoloty — oświadczył gen. Cona — do prowincji zachodnich. Samoloty te przeleciały ponad granicą i nie spostrzegły nigdzie żadnych objawów organizacji oporu lub też obecności jakichkolwiek wojsk, a tembardziej brytyjskich. Wojna jest zakończona.

Na zapytanie, ile czasu może zająć pacyfikacja, gen. Cona odpowiedział, że

wystarczy kilka miesięcy, aby kraj cały poddał się, ale trzeba będzie więcej czasu, aby uczynić go tak spokojnym, jak Erytrea. Obecnie askarysi ścigają wszędzie bandytów. Ras Imru ma jeszcze swobodę działania w Godzanie, ale sam nie wie, czy ma poddać się, czy prowadzić walkę partyzancką. Gdziekolwiek walczy taka się toczy. Trzeci korpus armji włoskiej, który szedł z Sokota na południe, obecnie zawrócił do Makalle. Wskazuje to, że Włosi nie potrzebują posiłków w Adis Abebie. General Cona zapatruje się bardzo optymistycznie na całokształt położenia w Abisynji.

Rzym. (PAT.) Donoszą z Adis Abeby, że władze włoskie wypuściły na wolność wszystkich jeńców wojennych, przebywających w obozie koncentracyjnym w Nocra. Prasa włoska

Przed dymisją rządu belgijskiego

Bruksela. (PAT.) Wedle doniesień z kół poinformowanych, premier van Zeeland ma zamiar złożyć na ręce króla dymisję swego rządu w pierwszych dniach przyszłego tygodnia, t. zn. natychmiast po wyborach do ciał ustawodawczych.

Sądzą, że król powierzy van Zeelandowi misję utworzenia nowego gabinetu, który obecny premier zamierza oprzeć na zasadzie „zjednoczenia narodowego”, a więc koalicji wszystkich

trzech wielkich ugrupowań politycznych w Belgji i partyj katolickiej, liberalnej i socjalistycznej. Plany te zależą oczywiście od wyniku wyborów.

W sprawie Żydów z Niemiec

Warszawa. (PAT.) Dnia 22 bm. bawił w Warszawie sir Niell Malcolm, wysoki komisarz Ligi Narodów do spraw uchodźców z Niemiec. Podczas pobytu w Warszawie sir Niell Malcolm odbył szereg rozmów informacyjnych z czynnikami społecznymi i urzędowymi, zainteresowanymi konferencją międzynarodową w sprawie uchodźców z Niemiec, która zbiera się dnia 2 lipca br. w Genewie. Wysokiemu komisarzowi towarzyszył urzędnik sekcji politycznej Ligi Narodów p. Erim.

Sir Niell Malcolm podejmował podsekretarza stanu w ministerstwie spraw zagranicznych p. Szembek śniadaniem w klubie ministerstwa spraw zagranicznych.

Parlament francuski

Paryż. (PAT.) Nowa izba deputowanych zbierze się w poniedziałek, 1 czerwca, a we wtorek, 2, po sprawdzeniu prawomocności mandatów nastąpi wybór przewodniczącego i zastępców, poczem izba będzie mogła przystąpić do normalnych prac ustawodawczych. W tych warunkach w kołach dobrze poinformowanych panuje przekonanie, że Sarraut złoży dymisję gabinetu w czwartek, 4 czerwca.

Mussolini dożywotnim szefem rządu

Paryż. (PAT.) Korespondent „Matin’a” w depezy z Paryża podaje pogłoskę o przygotowywanych rzekomo projektach zmiany konstytucji włoskiej. Jednym z najważniejszych punktów nowej konstytucji byłoby nadanie Mussoliniemu dożywotniego tytułu szefa rządu.

Ustąpienie min. Thomasa

Londyn. (PAT.) Reuter donosi: Król przyjął dymisję ministra kolonii Thomasa. W liście do premiera Baldwin Thomasa motywuje swą prośbę o dymisję tem, że sposób, w jaki połączono nazwisko jego jako ministra ze sprawami prywatnymi uniemożliwia mu pozostanie nadal w rządzie.

Powstanie w Brazylii

Rio de Janeiro. (PAT.) Komunikat urzędowy przeczy kategorycznie pogłoskom o tem, jakoby powstańcy zajęli cały stan Santa Catharina.

Tylko zbiorowe wysiłki rodzą rzeczy wielkie!

Złóż datkę na samolot „Chrobry”

Ofiary wpłacać należy w administracji naszych pism — św. Marcin 70 — lub na konto P. K. O. 200 149.

